

KISITA HÉLA

PAMO KISITA NTĒNGO

 Ulwēne lo nalōlilōli lusako ukugomokela ku kipānga, ulubunju ulu. Une nguswiga itolo... Nkundwe Neville āyobīle ukuti bīngi bakābagīle ukupilika ku nyuma. Ngima umwe mubagile ukumbilika une naloli kanunu lilino, kunyuma uko? Ngimba kyōsa kanunu? Umma ndaga. Une ne—une ne panini, popāpo une ngufimbilisigwa ukutēndēka unjwēgo mwīngi ukuti abāndu bamanye ukuti ndipo.

² Popāpo, une ngukūmbukila akabalilo kamo akabalilo kāko une nābōmbāga ku Public Utilities. Une ngwisa pa lifyūkilo... Kangi une nālīsibīle ukufwāla ifilato ifikulumba ifinywāmu, nimisumali mu fyēne, panongwa ya kwēnda mu ngoye isyapamwanya. Kangi une nīsāga pamwanya pa mafyūkilo. Kangi Nka. Ehalt, uyu yo mwīnangu gwa une, āli pa bukosyelo bwa nyēsi. Une nsisimikisye Tata. Ginther pala abagile ukummwagania umwene, kanunu itolo. Popapo Edith alinkuti, “Billy, ugwe kutendeka unjwego unkinde, ukuya mwinitu unnini bo ulu, uyu une ngetilemo siku.” Ngwikanyanga mu misumali iminywamu igi, ngufyuka pa mafyūkilo.

³ Une ndinkuti, “Ena, Edith, une ndinnīni fiyo, une ngufimbilisigwa ukufumusya kwa aligwēsa ukuti amenye une ndipo, ukutēndēka unjwego gu mwīngi.”

⁴ Ena, une ndinkubuka itolo mula ku bukōlélō. Nkundwe Neville ātalīle ālimbūlīle une ukuti umwīnitu unnūnu, Nkundwe Roy Roberson, ukuya asōkilēpo ukufuma ku kipanga ulubunju ulu, panongwa ya kuya mbine. Iyāke... Umwēne āli ni līno ilyakubīkāpo. Ilyēne litēndīke ubutāne, kangi limpéle i sekema yimo. Kangi umwēne abūkile ukuti bakalinyukule ilyēne, une ngwīnogóna, nakalinga itolo. Kangi Roy āli ngati yo tāta kuli uswe apa, kangi uswe tungānile umwēne. Kangi une ndinkuti, “Nkundwe Roy, une—une ngubuka kanti lilino, itolo ntumaminiti utunandi, ku kipānga.” Une ndinkuti, “Une ngusumaga ku kipānga ukuti uswe tukwakukusumilaga ugwe, ulubunju ulu,” kangi kilābo akabalilo kāko umwēne ikubūka kula, ukuti iki bakakipākisye. Ilīno lila likulīla mbuniōngale, pamo ikindukimo kibīkigwēpo mbusóbi, kangi abēne bikufimbilisigwa ukutumula ilyēne nukusōsyāpo.

⁵ Nkundwe Roy yo mfumakubwīte, bo mūmo umwe mwēsa mukumanya, ukufuma ku Bwīte Bwākīsu Bwākībīli, uyu yo itolo atusulilīgwe ku tupatu. Kangi linga ukwēne kukāli nongwa ya bununu bwa Kyāla, umwēne āngali akaya nu

būmi. Umwēne ālambaléle pānja pakati pa bafwe, pa kabalilo katali; ingongi sipufuligwe mōsa nkati mula, kangi amalundi gapufuligwe, kangi indepa ingulumba syosa-sibili sigogigwe. Kangi u ngānga alinkuti, “Linga umwe ālimo nu būmi siku, umwēne atisakwēndāmo siku ni likato limo.” Mu lipyāna lya Kyāla, umwēne ikubōmba imbombo ilisiku lililyōsa, ukufyūka na filifyōsa. Kyāla āli nnūnu ku mwēne panongwa yakuti umwēne yo mundu nnūnu, kangi uswe tunganile umwēne. Kangi uswe, uswe tuli—uswe tukaya twesa. . .

⁶ Linga uswe tukwitugala kanunu, ikyo kitukusanusya ukuti uswe tuponile ukufuma ku ndamyō. Nubwanalōli bosa, ikyēne kikusanusya ukuti indamyō sitaluligwe kubwakumyītu. “Kabuno nyīngi syo ingubilwo sya bagolofu, lōli Kyāla ikumponesya umwēne ukufuma ku syōsa isyēne.” Ikyo kyo kiyabo ikimogi.

⁷ Popāpo uswe tukuyaga pakusūmāga itolo ulwīputo lwapalubafu ulubunju ulu, panongwa ya Nkundwe Roy. Une nguswīga linga balipo balibosa nkati muno, pōpe, babagile ukulōnda ukwīputililigwa, babagile ukulōnda ukukumbukiligwa mu lisyu lya lwīputo? Linga abēne itolo babagile ukufyusya amaboko gābo. Popāpo. Ikyo kyo kinunu. Unko uswe itolo twīme akabalilo, linga umwe mubagile, akabalilo kako uswe tukusuma.

⁸ Ntwa, uswe tukwisa umwisyugu, ku bwandilo bwa sabata. Kangi ilisuba likwēga itolo injila yāke lilino, ukupululuka ukukilania ikīsu, ukutwāla ubwēli kangu ubūmi ku findu fila ifi ilyēne lyābikigwe ukubōmbela lūlo. Kangi kubwāndilo bwa lukomano, iki uswe tuli kiyabo kya Kipānga Kyāko, iki kikōleligwe ukuya nakyo pānja ulukomano lwa lubumbulusyo, ukubūmbulusya kwamumbili ukwa mbili, ukufwānisya ukufūmbwa ni finyonywo ifya nsayigwa gwītu Ntwa Yūyo āfulasigwe panongwa ya ngilano syītu, kangi ni fulale Syake uswe twabumbulusigwe, kangi uswe tubagile ukusuma, ku bwāndilo bwa lukomano, bo ulwēne lukwānda ukwēga amapiko gāke, mu nyīmbo, kangi indumbula syītu sikwānda ukufyūkisigwa mmwanya, ukuti uswe tubagile ukukumbukila, ulubunju ulu, Ntwa, umpala gwītu, ugwantēngo nkundwe, Roy Roberson, ugwāmbombo Gwāko umwiyūfyē. Kangi uswe tumenye ukuti Ugwe gwākyūngile ubūmi bwāke ba ngunda gwākulwīla, kangi Ugwe uli nnunu ku mwēne. Kangi umwīsyūgu umwēne ikukubilwa ni bukubilwe, mpaka umwēne akābagile ukwīsa ku kipanga.

⁹ Kangi, Ntwa, akabalilo kāko abēne bīputāga mu nyumba ya Yohani Mariko, ālipo u Gwāndumi āsulwīke pāsi ukwīngila mu nyumba ya minyololo, kūko Peteri āli mbipinyigwe, kula alinkwīgūla ififigo, mbutitumbutitu, nukundōngōsya umwēne pānja.

¹⁰ O Ntwa, Ugwe- gwe akāli Kyala. Bala a Bāndúmi bali pa bulagili Bwāko ulubunju ulu. Uswe tukusuma, Gwentwa, ukuti akabalilo kako uswe tukusuma mu nyumba ya Kyala, ukuti a Bāndúmi bisakusulukila ku nyūmba ya Nkundwe Roberson. Ikinonywo kyāke kyo kuya pa buyo ubu, lōli ubukubilwe bŭnkolile umwēne pāsi. Kangi a Bāndúmi ba Kyāla bali mponesyāga umwēne, ukumpela umwēne ukuya kanunu, ukuti umwēne abagile ukwēga u buyo bwāke ku nyumba ya Kyāla.

¹¹ Balipo abāngi bābo bafumile ukufuma mu butāmígwe, abēne—abēne bafumile ukuya babine. Kangi uswe tumbwēne unkīkūlu ugwakikāngāle, bo umwēne āli kifuki pakwītūgasya, ukufyūsa amaboko gāke, akabalilo kāko umwēne fyātanile mmalundi gāke. Umwēne isile ku nyumba ya Kyāla, ukuti asabūmbuluke. Pāga, Ntwa, ukuti umwēne isakusōkāga pānja, ni nyībuko nu butubwa bwa nkīkūlu unkeke.

¹² Bōsa abāngi aba bafyūsīsyē amaboko gābo, mingi ga gēne gabūkīle mmwanya, 'nongwa yakuti ukwēne kusīmīgwe, kangi kwandisigwēmwe, “Bwīngi bo bukubilwe bwa ngolofu, lōli Kyāla ikumponesya umwēne ukufuma ku fyōsa.” Uswe tuli pululukilāga mu lwītīko, ingongi sya lwītīko, ulu lwīsakutuponesyāga uswe ukufuma ku bubine nu bukubilwe bōsa. Akabalilo kāko ulukomano lumalīke, apene palinkgaya ngapo yumo umonywa pakati pa uswe.

¹³ Tupāga, Ntwa, ukuti unsitakwitika aligwēsa ikuyaga mwitiki. Kangi bo uswe tukwigonela pa Lisyu Lyāko, u Mbepo Mwīkemo ali egaga Ilyēne nukulibīka Ilyēne mu ndumbula syītu, kangi mula ilyōnelēla Ilyēne mpaka Ilyēne likwisa ukuya kipasa kya Lisyu. Bōmbāga iki kwa uswe, gwe Ntwa, akabalilo kako uswe tukwinamisya imitu gyitu nukwiputa mu Ngamu ya Yeso. Amenī.

Umwe mubagile ukwitūgāsya.

¹⁴ Itolo bo tukāli ukwīngīla mu ndumi ya bubōmbélo ku lubūnju ulu, une ngunyonywa ukupīmba pa minogonelo gīnu, kifukipo panini. Linga balipo balibōsa ba umwe muli nu lutūsyo-pambombo, kangi mukulōnda ukwisa ku lumo lwa mbombelo isi sisakuyaga mu Middletown, Ohio, ukwānda Kilembelo, undungu gumo, ulwēne lwisakuyaga ku migunda gya kugonelako.

¹⁵ Ngimba ugwe umenye itolo ingamu ya migunda gyakugonelako, Gene? [Nkundwe Gene ikuyoba, “Bāyobile ukwēne kwāli amamailosi kalongo na mabili pānja pa Middletown.”—Nsimbi.] Nkundwe Sullivan. Middletown ko kāya kanini, une ngusakisya kifuki ngati Jeffersonville apa. Ukwēne ko buyo bwa mpila gwa mfitundu. Nkundwe Sullivan yo ntīmi kula. Aligwēsa gwa fipānga fya Full Gospel, iki kula filiko malongo-mahano-nu-kōngelélāpo fikupilikisania mu lukomano

ulu, bīsakubagilaga ukubabūla umwēne kūko imigūnda gya kugonelako gili.

¹⁶ Kangi pala pisakuyako ifitēmbē fīngi pa migunda igyākugonelāko, momūmo une mbūlīgwe, ukupākīsa abāndu aba bikulōnda ukwīsa. Kangi i ngomano sisakwānda Kilembelo mpaka Mpyagilo, amasiku mahano na limo. Kangi lutisakuyako lumo Pandungu, panongwa ya fipānga ifīngi, ukuti abēne babagile ukubūka nukukwakuya ni ngōmano syābo isyābwīla. Lumo, kwisakuyako ingomano syabubūmbulusyo kuli ababine, ikilo kilikyōsa. Kangi aligwēsa ikubilikilīgwa. Kangi ikyo kisakwānda pa Ogasiti Iya 10, ukukindilila mpaka Iya 15, Kilembelo ukukindilila mpaka Kilembelo. Kangi linga umwe mukuyaga nu lutusyo-kumbombo, kangi—kangi ulutusyo-kumbombo lwinu lukwīsa, kangi umwe mukulōnda ukuyāta ulwēbe mu njila yila, mulimosa, uswe nalōli tukusangalukāga ukuya na umwe.

¹⁷ Kangi une mbagile ubakasya bosa bala babo bakōsigwa mu lōsyo Lwakikristi, ukusyalila ulubunju ulu nukwinogona losa kangi. Kangi yaga mwitendekisye ku lukomano lwa losyo ulu lwisakukongaga mu maminiti malongo-mana-na-mahano lilino, une ngusakisya. Ikyo kisa kuyaga apa pa kipanga.

¹⁸ Uswe tuli nu lweke ukukasya abandu ukuya bosigwe mu losyo Lwakikristi, tumenye ukuti ulwene lu lukulondigwa ku bupoki. Kabuno ukwene kusimbigwe nu Ntwa gwitw, ubulagili Bwake ubwakubumalikisyo, ubugili Bwake ubabumalikisyo ku Kipanga. Pamo, mumo Umwēne ākilagile i Kipānga, kubumalilo, Umwēne alinkuti, “Būka nkīsu kyōsa, kangi kalūmbilile i Nongwainunu ku kipeligwa kilikyōsa. Umwēne uyu ikwītika kangi ikōsigwa isakupokigwāga.” Popāpo uswe tumenye ikyo kyo kyakulōndigwa ukuti uswe tōsigwe ukwīsila mu kuyubikīgwa.

¹⁹ Kangi uswe tuli bahobofu ukupa ububōmbelo ubu kwa umwe, kwa aligwēsa uyu ipilikisye mu ndumbula syabo ukuti Yeso Kristi yo Mwanundumiana gwa Kyala, ukuti Umwene afwile ukupoka abatulwanongwa, kangi ugwe gwali yumo uyu Umwene aafwile ukupoka; kangi ugwe kulonda nukosigwa mu Ngamu ya Yeso Kristi ku bufyule bwa mbibi syako; kuyoba, ku kisu, ukuti ugwe kwitika ukuti imbibi syako sifyuligwe, kangi ukuti ugwe kwisa lilino ukubuka ukuya mfundigwa gwa Ntwa Yeso, ukwega ubwimo bwako.

²⁰ Linga ugwe ukuya nakyo ikipanga kyakubukako, uswe twisakuya basangalufu ukuya na ugwe ukulilanila na ugwe. Uswe tukaya na benekaya apa. Ikyene kyo kitembe ikigukano, ku Mbili gosa ugwa Kristi, ikye kipānga-kipāgūke kilikyōsa. Uswe tukwīma ngati bāpakati-pafipānga. Kangi uswe tukwīgūla ififigo ku bāndu bōsa, kisita kupāsa iki abēne bali, langi, luko, pamo kimanyisyo, aligwēsa yo mwambililigwe.

“Aligwesa yūyo ĩganile, isaga.” Kangi ugwe ukuya ni kipānga ikingi nakimo, uswe tukuyaga bahobofu kuli ugwe itolo ukwisa nukulilanila na uswe. Kikayapo nakimo ikya kwĩngila. Itolo isaga munomuno nkati akabalilo kāko ififigo figwike, nukulilanila na uswe. Ikya kyo kyēne ugwe kulōndigwa; itolo isaga bo lula. Isaga ni ndūmbula inyĩgūke, bika ifibega fyāko pa ligudumu, kangi tutula uswe bo uswe tukugutila nkyēni panongwa ya Kitangala kya Kyāla. Kabuno, uswe nalōli tukwitika ukuti isala, bo nakalīnga kali kifiku, ukuti akabalilo kāko ifīndu fyōsa ifi fyayobeligwe mu i Bāngēli fisakufwanikisigwāga.

²¹ Kisita kwilāmwa lōli bīngi ba umwe mwābalile ubwa Khrushchev, ubuyobi bwāke ku U.N., ilisiku limo, mūmo ubwēne bwālyāndisigwe kwa une ukufuma mwa kalata gwa nongwa gwa Canada, nu mwīnāngu. Umwēne alinkuti, “Linga aliko u Kyāla yumo, Umwēne itēdekīsyā ukupyāgila nukusuka mōsa i tempeli kāngi, na umwe babanililafyuma, mūmo Umwēne ābōmbile ku bwāndilo.” Polelo lilino umwe mubagile ukubala pakati pa masimbo, “Umwene itēdekīsyē ukupyāgila mōsa i tempeli kangi.” Kangi ikitilisyā, u njabanafyuma ābagile ukuyoba i kīndu bo lūla? Umwēne āli nakyo ikindukimo, palema. Uko kokotalusyā. Abene bāli babanililafyuma, mu bwāndilo, aba bātēdike u lutamio. Uswe twe babanililafyuma.

²² Une nāpilike ugwike umpala, unganigwa, Nkundwe Neville, ikutēdēka ubuyobelo pa senema yāke. . . pamo ubufumusye bwa rediyo, ulubūnju ulungi, ubu itolo bwābūkile ukukīndilila nukukīndilila, mu līnogonelo lyāngu. Une ngabagila itolo ukwībwa ubwēne. Une nālyāndīsyē ubwēne ku mwinangu gwa une, ikilo kya mmayofol. Kangi kila kyo iki, ukuti pisakuyapo. . . Ukufuma pa kusōsyāpo u Mbepo Mwikēmo, ukufuma pa kisu ubwīputipūti bwa kipānga ikyalwīho bwisakukīndililāga, kisita kumanya ubukīndāne. Ngimba mubōmbilēmo siku, mubōmbilēmo. . . Balinga bapīlikēmo ikyo? Ngimbo ikyo kikāli kyāpamwānya? Abene bakammanya u Mbepo Mwikemo, polelo abene batisakumanya akabalilo kako Umwēne akīndile, kangi abēne bisa itolo kukīndiloila mulamula nkyēne itolo lulalula. Akabalilo kāko ugwābumalikisyo yula afūngiligwe mu Mbili gwa Kristi, abēne bisakukīndililāga itolo nkyēni, bikugela ukutwāla abapīnduke ku Mwēne, panongwa yakuti abēne batikumanya iki Umwēne ali. Kangi ubwīpūti bwābo ubwālwiho bwisakukīndilila itolo mūmo abēne bāyīlile. Lilino, ikyēne lumo kikīngila mwa umwe mūmo ikyēne kyābōmbile kwa une, lōli bula bwāli buyobi ubwāpamwanya. Ikya, abēne bisakuyaga kubutali fiyo, itolo mu nyiho syabwīpūti, mpaka abēne batisakunysūka Mbepo Mwikemo, panongwa yakuti abēne bakammanya iki Umwēne ali, ukwānda nu kwānda.

²³ Kyāla yaga ni kisa pa uswe. Nkundwe, une ngulōnda ukwitūgāla mbūmi ubu, kangi ikinyonywo kyāngu, mpaka

linga pōpe akayabo akanini fiyo aka busulumanie Bwāke, une nisakubumanya ubwēne mu ndūmbula yāngu. Une mbagile ukubōmba ikindukimo iki kibagile ukunsulumanisya Umwēne, une mbagile ukwipilika ikyēne itolo nkabalilo kanandi.

²⁴ Bōpe, nubusitakuyapo Bwāke; une ndikulōnda ukuya apa akabalilo kāko Umwēne akayapo apa. Une ngulōnda ngulōnda ukuya nsōkilēpo akabalilo kala, ena, nkulumba, kabuno patisakuyapo i Lilopa nalimo pa kikota kya kisa. Ukwēne kwisakuya kwāngīsi kangī kwālyōsi kangī kutītu. Kubwikēmo kutasakuya nu Ndongi nayumo kula, ukulāmbila inongwa yītu akabalilo kala. Umwe mumenye i Lisimo likuyoba ikyo? Inyumbinyikemo yafūkāga ilyōsi. Likāliko i Lilopa nalimo pa kikota kya kisa, polelo ubwēne bo bulōngi.

²⁵ Linga u Ntwa, akabalilo kamo nkabalilo kēngo ka kugwamani aka, isakutupa uswe uluyigo lwa kilo sya masiku manandi, une ndēndike ikyēne mu līnogōno lyāngu, une ngulōnda ukwēga i Būku lya Busetuli lila, ku bufūnde pa lyēne, itolo ukubūka palapala pāsī ukukīndilila i Būku lya Busetuli lila, nkyēni.

²⁶ Lilino, umwīsyūgu, une mmenye ukuti balipo bīngi bikwīsa muno, ukwīputilīgwa. Kangi mbubombela mbombo mwāngu mwāligwalilīgwe umwīsyūgu, pamo undungu ugu. Kangi bamo mwa bāndu bālīngile nkati, bakālwāgile ulusako ukwīputilīgwa, panja pala, panongwa yakuti abalumīāna basōkilēpo, ku lisiku limo pamo mīngipo, ukutūsya. Abēne bāli ni mbombo nyīngi fiyo ukubōmba; imbombo yābo bēne, ukongelelāpo imbombo ya kipānga, ni mbilikilo sya fōni na filifyōsa. Ikyēne nakalinga itolo kikutwāla ugwe mu lutēnde lwāko. Kangi popāpo polelo iyo yo nōngwa. Une mmenye une ngufimbilisīgwa ukusōka pānja kubuyobumo, kamokēne nkabalilo, nukubōmba ikindukimo ikikīndāne, kangī une mmenye abēne bikulōndīgwa, bōpe. Popāpa, abēne bālīmbilikile une. Une ndinkuti, “Une ngwīnogōna ikyēne kikuyaga kanunu.” Kangi uswe tukuyaga pakwīputīla ababine, nkabalilo kanandi.

²⁷ Kangi une ninogonaga ukuti uswe tubagile ukubala ukufuma ku Lisyu lya Kyala. Linga umwe muli nago a Mabāngēli gīnu lilino, unko uswe tusanukile ku Būku gwa Yesaya. Une nkiganile ukubabona umwe mukwēga u Būku gwīnu nukubala Ilyēne. Une ngubala. . . Linga umwe kisitakukīnda itolo limo pama a Masyu mabili, tāsi, Ilyēne lyo Lyāsyēpwa, Lisitakubola Lisyu Kyāla. Ilyēne likabagila ukumalikāmo siku. Untu gwa 55 gwa Yesaya, untu, “Ubupoki ubusitakumalikāmo.”

Hee, aligwēsa uyu ali ni kyūmilwa, isaga ugwe ku mīsi, kangī umwēne yūyo akaya nayo i hela; isaga ugwe, ulaga, nu kulya; ena, isaga, ulaga ubwālwā bwa māfilu. . . ulupyu kisita hela kangī kisita ntēngo.

Nongwa ya fiki ngimba ugwe kutāga i hela kuli iki kīkyo kikaya nkati? kangī ubusukuliko bwāko kuli iki

kikyo kitikwikutísya mma? pilikísya kanunu kwa une, kangí ìlya ugwe kila iki kyo kinunu, kangí unko umoyo gwāko gwīkyēle bwēne mu butupe.

Tegaga imbulukutu yāko, kangí isaga kwa une: pilikísya kangí umoyo gwāko gwisakuya mūmi; kangí une nisakutēdeka ulwītikáno ulusitakumalika na ugwe, kōpe na kifisa ifyanalolīlōli fya Davidi.

28 Une ngulōnda ukuyoba kwa umwe, itolo utubalilo tunāndi, pa ntu: *Kisita Héla Pamo Kisita Ntēngo.*

29 Filipino findu fingi fiyo ifya kunosya mmasiku gītu. Filipino fīngi fiyo ukubasōnga abāndu ku iki uswe tukubilikila “ifyakusangulusya,” kangí ikyēne kyo kya kwa bānndu bōsa, ingulilo syōsa.

30 Filipino ifyaluhaho ku bāndu abakeke, ifimogo fyamwīsyūgu ni sekelo sya tiona-bunguluka, kangí ubwīmbilo ubu abēne bali nako ubu bukubūka ni kyēne. Kangí ikyēne kyo kyōsa kyaluhaho, panongwa ya kunosya.

31 Une ndikupāsya kali ko kāya kanunu nki u mwāna akulilémo, na mūmo akēne kamanyisígwe ukubōmba indalusye; linga u mwāna yula akītíkísyā ubwisibile bwa Bupāpígwe ubupya, ubwīmbilo bwa tiona-bunguluka bukukola ubutegambulukutu bwāke itolo nakalinga palapala umwēne ikupilika ubwēne. Panongwa yakuti, mwa umwēne, mupāpígwe mwa umwēne, ukwisila mu kipeligwa, umbepo gwamumbili. Kangí a maka ga mōhēsi go makalumba fiyo, umwēsyūgu, mpaka gakukola umbepo gwa kanini kala.

32 Kangí bo bwingi buki agēne gisakubōmba ku bakusi, polelo, aba bapíkile u Bupāpígwe ubupya! Panongwa yakuti, pene pāpo ubūmi bwāko bwāndulígwe, kangí ugwe upindusígwe nukupāpígwa mbupya, mu Kitāngalala kya Kyāla, ubupeligwa bwako pōpe bwisakuyaga bwa findu fya nkisu, kali ugwe gwe mwīputipúti bulebule, pene pāpo kila kyāndulígwe mwa ugwe. Ugwe ubagile ukutufya kangí ukuya mwīputi, lōli pōpe ikyo kisakuyaga nu luko lumo lwa maka gakukwābila nyuma kwa ugwe, panongwa yakuti u nnyāmbala ugwaiyolo ugwa butulwanongwa ni finyonywo fyāke akafwa mma mwa ugwe tāsi.

33 Lōli akabalilo kāko ugwe kundeka Kristi ege ikikota mu ndumbula yāko, ifīndu fila fitikutamia mma. Ikyēne kyo kikulumbapo nu bwīngi fiyo.

34 Une ngabagila ukuyoba ingamu ya nnyāmbāla uyu, ’nongwa yakuti une ngabagila ukwinogóna isya ngamu yāke lilino, lōli mwe bīngi ba umwe mukunkumbukila umwēne. Abēne bikuyoba kula kwāliko akasūngo kūko fikuti abanyāmbāla bābūkāga, ukwībillila, kangí abakīkūlu bīsaga pānja, bikwīmba. Kangí inyīmbo syābo syāli syakunosya fiyo, mpaka abēndesya sitima bikukīsania, mu sitima, bīsāga mula. Kangí polelo

abasikali bakwībīlila ba—ba kamataga abendesya-sitima aba kisita kwitendekesya, nukubagoga abēne. Kangi u nnyāmbāla unkulumba yumo ālonidaga ukwēndeláko. Kangi umwēne āli na bendesya-sitima bāke ukumpinya umwēne ku liyēngo lya kyēnda-mbepo, kangī—kangī—kangī balinkubīka ikindukimo nkanwa kāke, ukuti umwēne alingakūtága; kangī—kangī balinkubīka ifyākwiǵála mu mbulukutu sya bēndesya-sitima, ukuti abēne bakābagile ukupilika, nukwēndeláko, ukupilika ulwēne. Kangi abakīkūlu balinkusōka pānja, bikumoga kangī—kangī ukuywēga, kangī ukwīmba, kangī, o, ikyēne kyāli kikulumba fiyo, mpaka umwēne alinkusyūmbutusya ikipapa pa ngōngi syāke, ukukūta ku bēndesya-sitima bāke, “Syumbutukila mula! syumbutukila mula!” Lōli abēne balinkutoligwa ukumpilika umwēne, abēne bāli ni fyākwīgala mu mbulukutu syābo.

³⁵ Kangi polelo umwēne alinkwēnda ukubūka ku buyo bumo kūko abēne bayaga pakwābula ikyēnda-mbepo iyāke, pamo, ukwābula amaboko gāke, kangī umwēne āyaga pakusōsyāmo ifyākwiǵála mu mbulukutu syābo. Pala, bo ikwēnda pa ngīndi, umwēne āpilike ugwanyimbo uyu āli patali gwapamwanya fiyo ukukīnda lula lwāli pāsi pala, mwakuti bo umwēne ikukīsanja kangī, abēne balinkuti, “O, gwe nkulumba mwendendeki, ngimba uswe tukupinye ugwe ku liyēngo lya kyēnda-mbepo kangī?”

³⁶ Umwēne alinkuti, “Umma, ndeka une itolo njemwābūke. Une mbilike ikindukimo ikikulumbapo ukukinda fiyo, mpaka ikyo kitisakundamiāmo une siku kangī mma.”

³⁷ Iyo yo njila ikyene kiyīlile ku Nkristi umpāpīgwe-ka-kibili. Abēne bākyāgile ikindukimo fiyo nubwīngi kikulumbapo ukukīnda aba tiongo-bunguluka kangī ifyakwikyēla fya kīsu iki. Abēne bikukyēlisigwa nu Mbepo Mwīkēmo. Umwēne yo nkulumbapo nu bwīngi fiyo, mpala i kīsu kyo kifwāno ku bēne.

³⁸ Lōli akabalilo kāko ugwe kubūka ku bunoge bwāntēngo gwāpasi ubu, ugwe unagile ukukūmbukīla ukuti ugwe kufimbilisigwe ukwēga i hela sinyīngi. U mwīnitu unkeke uyu ikwēgēla unnine gwāke unkīkūlu ku sekelo isi ni fimogo ifi, na fyōsa bo ifyo, isakuhōmbāga umfwālo gwāke ukukulumba ugwa ndungu. Kangi abāndu abakusi aba bikugela ukwāga ifyakunosya mu kubūka ku filabu fyābwālwa, ukunwa ukusōsyāmo ubusulumanie bwa ndungu, abēne bikubūkāga ukufimbilisigwa ukuhōmba ihela ingulumba. Kangi ngimba abēne bikwāgāmo fiki mu kyēne? Abēne batikwāgāmo nakimo lōli kukubab’untu.

³⁹ Kangi kumbulikilāga, ugwe kwisakumasyaga inongwa na Kyāla ilisiku limo panongwa ya ikyēne. “Kangi umfwālo gwa butulwanongwa bo bufwe.” Ugwe utikutēndēka nakimo apa pa kīsu, ukwīsila mu kyēne. Ikyēne kyo muli-muli

gwabusyōbi. Ukunwa kwisakōngeléla itolo ubusulumanie. Ubutulwanongwa bwisakōngeléla itolo ubufwe pamwanya pa bufwe. Ubumalikisyo bwāko bwisakuyaga kupāgukāna na Kyāla, Mwāsýepwa; ukubuka mu Sumbi gwa Moto. Kangi ugwe ukabagila ukukaba kalikosa, lōli kukutāga.

⁴⁰ Polelo Kyala ikwisa kangi ikulalusya ililālusyo, “Nongwa ya fiki ugwe kuhōmba i hela yāko pa findu fiyo ifi fitikwīkutísya? Nongwa ya fiku ugwe kubōmba ikyēne?”

⁴¹ Ngimba kyo kiliku iki kikumpela umūndu ukubōmba ikyēne? Abēne bikutāga kyōsa iki bali nakyō, fyosa ifi abene bikufwāla, ukūla ukunwa, ukufwīka unkikulu yumo uyu abēne bikwēndendēka nagwe, pamo uluko lumo lwa fyakisu, fyakinyonywo ifisangalusyi.

⁴² Loli uswe tukubuligwa mu i Bāngéli, kangi tukulagililigwa ukwisa kwa Kyāla, “Kangi ukūla ubuhofu Bwasyepwa kangi u Bumi Bwasyepwa, kisita héla pamo kisita ntēngo.”

⁴³ Ifīndu fila fikabagila ukwīkutisya, kangi ubumalikisyo bwa ifyēne bo bufwe Bwasyepwa. Kangi ikyene kyegile ihéla syāko syōsa isi ugwe ubagile ukubūngānia palikimo, ukuya u—u nkulumba yumo pamo unsangalusi, pamo undumiana gwābusangalufu, pamo kilikyosa ugwe ubagile ukuya, pamo undindwana umfumuke, pamo kilikyosa ikyēne kili. Ikyēne kyēgile fyosa ifi ugwe ubagile ukubika palikimo, ukubōmba ikyo. Ukufwala mu bufwalilo ubwapamwanya ukukinda fiyo, kangi—kangi ukubomba ifindu ifi ikisu kikubomba, kukwisa itolo ukufūnja ubuhōmbigwa bwa kutāgigwa Kwāsýepwa.

⁴⁴ Kyala alinkuti, polelo, “Fiki?” Ngimba uswe tukuyaga pakubomba fiki ku Pisiku Iya Bulongi, akabalilo kako uswe tukulalusigwamo, nongwa ya fiki uswe twabombile kila? Ngimba ilyāmulo lyītu lisakuyaga fiki? Ngimba lisakuyaga fiki ilyamulo ku Amerika gwamwisyugu, yuyo ikuyoba ukuti abene bo kikolo Kyakiristi? Kangi silipo i héla nyingipo sikutāgigwa pa bwālwa, mu kabalilo ka kyīnja, ukukinda isi silipo pa fyākulya. “Nongwa ya fiki mukutāga ihéla syīnu panongwa ya findu fya luko ulo?” Yope, isikali yibagile ukukutuma ugwe ku bufūngwa, panongwa ya madola mahano ga songo iyi ugwe gwātumile pamo ku kipānganio kimo iyi yikābīkigwe ndubātiko ulutalusye, ukutuma undumbilili ku fisu ukukilania inyanja. Uswe tukuyaga pakulālusigwa ilisiku limo, “Ngimba fyo fiki ugwe gwābōmbile ikyēne?”

⁴⁵ Uswe twe kikolo Kyakristi, kangi amabiliyoni gikutumigwa ku bāndu bala kwīsilya kula, ukuti uswe tukugela ukūla ubwinake bwābo. Lilino abēne bikubupīka ubwēne. Yo nongwa u Khrushchev ayobile, “Linga aliko u Kyāla, Umwēne isakupyāgila akāya Kāke ukuya kamogi kāngi.” Abasitakyala babagile ukutēndēka ubuyobelo bo ubo, ukutwala isoni pa

uswe. Kyo kindu kyakusekesya nki icyene kili! Kangi uswe tukwikolela twibene Bakristi.

⁴⁶ Kyala ayobile, “Isaga, ulaga u Būmi Bwāsyèpwa, kisita héla, kisita nténgo.” Būmi, ukuya mūmi kwabwilanabwila, kangi uswe tukusanusya inyuma syītu pa Kyēne nukuseka mu kisyo Kyake. Ngimba uswe twisakubombaga kiliku Pisiku lila? Ngimba kikuyaga kiliku. . . ?

⁴⁷ Linga Kyāla ikutupápo uswe ifīndu fyakubōmba, nukutupapo uswe ihéla, kangi ukutupela uswe kikolo ikikabi ukukīnda pāsi pa kumyānya, polelo Kyāla isakutulūlusyaga, iki uswe twābombile ni syēne. Nongwa ya fiki uswe tukutāga ihéla syītu pa findu ifi fitikwikutisya mma? Komma kwēne ku kukikolo, loli ikyo kisakuyaga kwa aligwēsa pamwenepamwene; ukufuma ku sumuni, ukubuka ku maelifu-elifu ga madola, aligwesa pamwenepamwene isakupīgwa.

⁴⁸ Akabalilo kako abāndu bikugogāna yumo nu nnīne: Une nabalile akapango itolo lululu, kūko abalumiana babili bikubōmba mu bugonelo bwa bufwīmi. Yumo ali na bāna bahāno, uyungī yula ali nabo babili. Kangi yumo mwa bene afīmbilisigwaga ukusosigwápo pambómbó. Kangi yumo mwa balumiana uyu ali na bana babili, pamo ali na bāna bahāno, alinkwipilika ukuti umwēne yo afūmbilwe ukuya pambómbó ukukīnda yula ali na bāna babili; kangi alinkubūka kukufwīma nu mwēne, kangi alinkuntūsulīla umwene mu nyuma.

⁴⁹ I héla, ulo lo luko lwa kikolo, ulo lo luko lwa kwīpilika, ulo lo luko lwa mbepo iyi yikulagīla abāndu.

⁵⁰ Polelo umwe mubagile ukuketa ubununu ubu Ubupāpīgwe ubupya bubagile ukuya. “Ugwe kufīmbilisigwa ukupāpīgwa kabubili.” Ikyēne kibagile ukuya. “Isaga kwa Une, kangi gulaga kisita héla.”

⁵¹ Ugwe ukabagila ukuyoba, “Une ngāli ni héla.” Ugwe utikufūmbwa i héla yiliyosa. Ikyēne kipēgīgwe mwaitolo.

⁵² Uswe Bamerika tupubile ukuhōmba injila yitu kuli kilikyosa. Ubo bo buyobelo bwītu. “Uswe tukuhōmbela ifindu. Uswe tulinasyo ihéla.” Ukusopa panja amakalatasi ga dola ku fīsu ifīngi, na fyosa bo ifyo, ifi fyo filōndo. Ukwenda ukwīngila, ugwe kubabona abayāti bikwīsa mula, bosa mmayoya kangi banunu. Abamerika bikupakisya ku bēne. Ikīndu kila kyo kinyonywo kyakinyanyasi mmaso ga Kyāla. Kila kitisakūla injila yītu ku Mwanya. Lōli kilikyōsa mu Amerika, uswe tukufīmbilisígwa ukuhōmba injila yītu.

⁵³ Ugwe kubuka ku bulilofīndu, kangi ugwe kulya ifyakulya fyakunamayolo. Kangi linga ugwe utikubīka ihéla pa kigémo, ukunhōnga undindwana umbombeli, lula ulukinya lukwīsa pa kisyo kila, ukufuma pakuhōmbigwa ni kampani iyi umwene ikubombeláko. Kangi ikyo kinunupo kiyége pabunini fīyo kalongo mwa mia yumo, pamo pabununūpo, ugwa kumelelígwa

kwāko. Linga ugwe utikuhōnga, undindwana umbombeli yula isakukubonela ugwe ukuya gwe ngulupa ya pambili pamo uluko lumo lwa u—u mwīmi. Na pāpo, umwene ikwambilila i hēla syāke. Une ngwīnogóna ikyēne kyo kikosyasoni, ukubōmba ikyēne. Une ngwīnogóna ikyēne kyo bulongi ububībi pa kikolo kyitu. Twālisibile, abandu abanunu, amabuyo amanunu, gakitikisyāga ikyo mma. Loli ikyene kyo kyosa kibukile mu mbepo yimo innywāmu.

⁵⁴ Une nabukaga pa bwendo, pa sitima. Kangi undindilalakifigo... Une nali nako akakwama akanini nkiboko kimokyēne, ikikwama ikinywamupo mu kīngi, kangi akōmbo akamwelandefu pāsi pa lukongi lwāngu, kangi nēndāga. Undindilalakifigo alinkusegelela, alinkuti, “Mbagile ukukupīmbila ikyene kuli ugwe?”

⁵⁵ Une ndinkuti, “O, une ne itolo ngubūka palapala pala ku sitima, nkulumba. Ndaga ugwe, fiyo kangi.” Itolo kifuki, o, amayādi malongo matatu.

⁵⁶ Umwēne alinkuti, “Une ngukyegaga ikyene,” kangi umwēne alinkukega akandu akanini kala nukukapīmba akēne mmwanya, alinkwenda nkyeni.

⁵⁷ Mulimosa, akabalilo kako umwēne ikwīsa pala, une ndinkwīnogóna lumo une...une namenye umwene ahōmbigwaga, loli une itolo nābagile ukumpa umwēne i—ukumpa umwēne sinda gwa dola. Umwene pamo ālnafyo mmaboko gake, ifyombo fyangu, kuli kifuki, tutigi, i miniti; kifuki kubutali bo kubumālikīsyo bwa nyumba iyi, kūko umwēne āyāgile i sitima. Une ndinkufyukila mmwanya pa sitima, tasi, kangi itolo ndinkufikila pasi nukukyaga ikyēne. Une ndinkumpa umwene sinda gwa dola.

Umwēne alinkuyoba, “Gulila i miniti!”

Une ndinkuti, “Ngimba ikyēne kyo fiki, nkulumba?”

Umwēne alinkuti, “Une mbīmbīle ifikwama fitatu kuli ugwe!”

Une ndinkuti, “Ena, nkulumba, uko ko kotalusya. Ngimba fiki, ngimba fiki iki kitamīsyē?”

⁵⁸ Umwene alinkuti, “Ukumelēla kwangu ukunnini fiyo yo masenti malongo-mabili-na-mahano pa kikwamba. Ugwe kumeleligwa na une amasenti agāngi malongo-mabili-na-mahano.”

Muketile, ikyo kyo Kimerika, kilikyosa kikufimbilisigwa ukuhōmbigwa.

⁵⁹ Ugwe kubuka ukwitoga mu ligali lyako kangi unko iliyene ligwe nkibwīna, kangi ugwe kummwēga umunduyumo ukukukwābila ugwe pānja. Ugwe kinunupo itendekesya ukuhōmba, 'nongwa yakuti abene bikukumelelāga ugwe panongwa ya ikyene. Linga ugwangozi ikwīsa nukukwaga

ugwe, umwene isakukumelelaga ugwe *inyingi fiyo* pa mailo. Kangi linga umulimi, kahano-na-kana ukufuma mwa kalongo, ikusosya i trakitala lyake panja, ikyene kisakuyaga kibibipo ukukinga ikyo.

⁶⁰ Ugwe kufimbilisigwa ukuhomba kuli kilikyosa iki ugwe kuti kibombigwe. Kilikyosa kyo “Homba! Hela! Homba! Hela!”

⁶¹ Kangi napapo kyo kibwina ikinywamupo bule iki ubutulwanongwa bwakusopilemo ugwe nkati! Yo ywani abagile ukukusosyamo mu kibwina kya butulwanongwa? Loli Kyala ikukwega ugwe ukufuma ku kibwina kya butulwanongwa, kisita hela, kisita ntengo, akabalilo kako akayapo nayumo abagile ukukusosya ugwe panja.

⁶² Linga ugwe utikuhomba nuntengo panongwa ya kukwabigigwa na gwangozi, ugwe kwitugalaga nkibwina. Ugwe kufimbilisigwa ukuya ni hela pamo ugwe kusyala mula nkibwina.

⁶³ Loli ikibwina ikibibi fiyo ugwe gwayilemo, kyo iki mohesi akusopilemo ugwe, ikibwina kya butulwanongwa nu kusitakwitika. Kyala nubwigane isakukwaba ugwe ukusosya, kisita hela, kisita ntengo. Kangi pope ugwe gwalambelele nkibwina, itolo ukwinyafilania ubutulwanongwa, kangi komma nukukolela pa Mwene mma.

⁶⁴ Akabalilo kako ugwe kwega ugwangozi panja, akabalilo kingi abene bikubika unyololo unywamu pamwanya nkati nkibwina, ukuniemba ilyene ukusyungutila ikyakung'anyilapo na fyosa bo ifyo, nukwanda ukukwaba. Kangi amaka ga ligali gakwanda ukukwaba, kangi i motala yikubuka kukubomba, nukukwabila ugwe panja.

⁶⁵ Akabalilo kako Kyala ikukwaga ugwe nkibwina kya butulwanongwa, nukukupilika ugwe kukolela pa Mwene, Umwene ikutuma pasi unnyololo ugu gwaniembigwe ukusyungutila Kalvari, u lugano lwa Kyala, kangi ikingima gwene pa ndumbula yako, kangi ikubika a Maka ga Mbepo Mwikemo pala, ukwanda ukukwaba. Kangi ikyene kitikwegela ugwe nakimo. Kangi pope uswe twalambelele nkibwina panongwa yakuti uswe tukabagila ukuhomba ikyene ni nyambi syitu. Uswe Bamerika tukwinogona uswe tubagile ukuhomba ikyene ukufuma mu nyambi syitu, loli umwe mukabagila. Ikyene kyo kisita hela pamo kisita ntengo. Ugwe utikuhomba ikyene ku kipanga. Yeso ahombile ikyene pa Kalvari. Loli abandu bo bali ni soni panongwa ya Ilyene. Abene bikulonda Ilyene mu njila yabo. Kyala ali ni njila kuli ugwe ukwambilila Ilyene, kangi Ilyene lyo lyaitolo linga ugwe kwisakulyegaga Ilyene.

⁶⁶ Utubalilo twingi, akabalilo kako abene bikukukwaba ugwe panja pa kibwina, ugwe gwe ung'walingwe mosa, ugwe kufimbilisigwa ukubuka kula, ku kipatala. Kangi bo abene bakali ukwanda ukubomba pa ugwe, bo kakali na kandu

kamo kabōmbígwe pa ugwe, abēne bikulālusya, “Yo ywani ikuhombága untēngo? Linga uswe tukuyaga pakusona mōsa ifilōnda, linga uswe tukuyaga pakoneléla amafuta, nukukupapo isindano panongwa ya—panongwa yakukugāngúla ugwe ukufuma ku mwafi gwa ilopa, ngimba lo luko luki lwa insyulansi ugwe uli nayo?” Bo abēne bakabōmba akandu kamokēne, iyēne yikufimbilisígwa ukuya héla pa bukōnge.

⁶⁷ Lōli akabalilo kâko u Ntwa gwītu ikibīka unyololo Gwāke ugwa lugáno ukusyungutila indumbula yāko, nukukukwāba ugwe ukufuma nkibwīna, Umwēne ikubumbulusya indumbula yiliyōsa imbongotoke, ikusōsyāmo imbibi syōsa. Kangi untēngo gukubīkigwa mwa nyanja iyakwībwa, ukukūmbukiligwa kwa ugwe kangi mma. “Isaga, kisita héla pamo kisita ntēngo.” Kisita kupāsyā ububibi mūmo ugwe utumulígwe mōsa, kali ugwe ukuyubulígwe nububibi bulebule, mūmo inyumba yāko yibōmbīle, pamo iki ugwe ubōmbīle, gukayapo untēngo ku kyēne. Umwēne ikubūmbulusya ukubabo kwa ndumbula, ikusōsyāmo isulumanio syōsa. “Umwene āfulasigwe panongwa ya ngilanio syitu, ākuyubuligwe panongwa ya butulwanongwa bwitu; ulufundo lwa lutengano lwitu lwāli pa Mwene; kangi ni fulale Syake uswe twābumbulusigwe.” Ikyene kyo kyosa kyaitolo.

⁶⁸ Kangi uswe tutisakwāmbilila Ikyēne, yo nongwa yakuti uswe tukulagiligwa ni mbepo isobi. Uswe tukulagiligwa ni mbepo ya kikolo, i mbepo ya kīsu, mbuyo bwa kulagiligwa nu Mbepo gwa Kyāla, Mbepo Mwīkēmo, uyu ukulōngosya uswe kangi ikutulungoléla uswe ku Bwānalōli bosa, kangi ikupela i Bāngéli lulalula.

⁶⁹ Akabalilo kamo aka kakīndilépo, une nāyobága kwa nsitakyala. Umwene alinkuti, “Inogona isya iki, Tata. Branham. Kyo ikyakubutītu iki ikya būmi, kangi ikindu kyēne uswe tuli nakyo, ukuti uswe tupokígwe, mu tusimbo tumo utwaiyolo utwa Kiyuda.”

⁷⁰ “O,” une ndinkuyoba, “nkulumba, ikyo kibagile ukuya kyōsa ugwe uli nakyo, lōli une ndinakyo ikindukimo ukukīndápo pa ikyo. Une ndinagwe Mbepo gwa Yula yūyo āsīmbīle Ilyēne, uyu ikusisimikisya Ilyēne nukulitēndéka Ilyēne ukuya lulalula, ulufingo lulilōsa.” Umwēne akāmenye akītikisýilo ka kila.

⁷¹ Muketile, ugwe kufimbilisígwa ukwīsa nukūla kisita héla, ukūla kisita ntēngo. Ikyēne kitikwēla nakimo. Ikyēne kyaitolo kwa “aligwēsa iganile, unko umwēne ise.” Kyāla ikukwāba ugwe ukufuma ku kibwīna.

⁷² Ngati u nnyāmbáli ku kipata kikubilikígwa Kimogi. Umwēne āli nkibwīna, ukufuma mūnda mwa nna, na yu mōhési yūyo ālindemesye umwēne mmalundi gāke. Injila yāke ya būmi kwāli kusuma ubutuli ukufuma ku bāndu aba bakīsaniága. Kangi bo umwēne itūgésya pa kipata ulubunju lula, umwēne

ākētīle abalūmbilili babili bakipentekosti bikwisa. Kisita nu lutalama nalumo pa bēne, kabuno umwēne āyobile, “Siliva na sahabu une ngaya nayo nakamo.” Kangi ulutalama ko kapatu akanini ukukinda aka siliva. “Siliva na sahabu une ngaya nayo nakamo.”

⁷³ Une ngusakikisya u nnyāmbála inogonága ikindukimo bo iki. “Kukayapo nukufūmbwa ukwa kwēga ifinga yāngu.” Lumo umwēne āgelága ukukyūnga ihéla yakufwāna. Umwēne āli ni fyīnja malongo mana mbukusi, kangi lumo umwēne āgelága ukubūngania ihéla syakufwāna, abagānga babagile ukutēndekéla umwēne ifyakwigemekesya pa kwēnda fibili, ukwēndapo, kabuno, umwēne, mu tufundo twāke umwēne āli monywa. Kangi lumo umwēne afīmbilisigwága ukuya ni héla, ukulāmbalála pa mfōlo, bo abagānga bābagile ukumpa umwēne ubutuli. Kangi nalolilōli kukayapo nukufūmbwa ubwa umwēne ukwīnusya ifinga ku aba abalūmbilili bakipentekosti aba bākāli nako nakamo. U lusako, abēne i . . . bāli balondo fiyo, ulwakuti bābagilēmo siku ukulwāga ulutalama ukufuma ku binitu bala.

⁷⁴ Lōli akabalilo kāko umwēne ākētīle nkisyo kyābo! Yumo unkeke kangi ukweluka nu bukeke; uyungi yula, nkāngāle kangi gwanginya; bo Yohani . . . bo Peteri na Yohani bābūkága kulakula ku kipata. Umwēne ākibwēne ikindukimo mu nnyāmbala gwakikeke yula. Ko kuti, ukweluka kwāli panini kwīngipo ukukinda kwabwīla. Umwēne ākētīle pāsī pa nginya ni mbakisyo, isya lisuba lya mu Galilai ili lyalyōkīkye ikisyo kya undobanswi unkāngāle, bwālipo “ubusangalufu ubusitakuyoba, kangi iswīle nu lwīmiko.” Umwēne ākibwēne ikindukimo iki kyābonekága ukuya panini kikīndāne.

⁷⁵ Umwe mumenye, kilipo ikindukimo ikya Kikristi, iki kikutēndéka abāndu ukubone bakīndāne. Abēne bo bandu bamogi ukukinda nkisu kyōsa.

Kangi umwēne alinkwēga ifinga yāke nukuyikoleléla pānja.

⁷⁶ Kangi u ntumigwa Peteri, ukuya ya nkusi ukukinda, alinkuti, “Siliva na sahabu une ngaya nayo nakamo.” Mmasyu agāngi, “Une ngabagila ukukutūla ugwe nakalikōsa, ukūla ifyakwigēmekesya pakwēnda. Siliva na sahabu une ngaya nayo nakamo, lōli kuli iki une ndinakyo!” Umwēne āfumile kukūla ukufuma ku Mwēne yūyo āli nu lūki kangi īsangalufu isya bwāla bwa bupoki. Umwēne ālisile itolo, amasiku mabili pamo matatu bo kikāli kila, ukufuma ku Pentekosti, kūko ikindukimo kyābonīke.

⁷⁷ Kangi u nnyāmbála unkeke yula alinkwibuka nu nkulumba unywāmu “ameni” ku kyēne, nukukēta mu kisyo kyāke.

⁷⁸ Ngimba fyo fiki fyābonīke? Unnyololo gula ugwa kisa, ikibabīlisi kya Mwēne yūyo āyobile, “Une nāli ni kibabīlisi pa babine,” u Mbepo yulayula yula ālyēgile ubuyo mu ndūmbula ya ndobanswi ugwaiyolo yula. Umwēne alinkuyoba, “Linga

tukuyoba isya héla, une ngaya nayo nayimo, lōli une ndinakyo ikindukimo iki kisakwēga ubuyo bwāko kaelifu-elifu. Iki une ndinakyo!”

⁷⁹ Lilino kumbukilāga, Peteri āli nJuda, kangī abēne basiganile ihéla, mukipeligwa, lōli uNjuda uyu āpindwike. Komma, “Bo iki une ndinakyo, ngulisa une ugwe.”

⁸⁰ Lōli, “Bo iki une ndinakyo, ngukupapo une ugwe! Bo iki une ndinakyo! Une nganali nu lutalama lumu mu nyāmbi yāngu. Une ngābagile ukūla ikimoma kya nkati. Une ngābagile ukūla nakimo. Une ngaya nayo isumuni. Lōli linga ugwe ubagile ukwāmbilila ikyēne, bo iki une ndi nakyo, une nisakukupapo ugwe panongwa yakuti ikyēne kipegigwe kwa une.” Ikyo kyo iki uswe tukufūmbwa. “Bo iki une ndi nakyo, ngukupapo une ugwe.”

“Ngimba ugwe ulu nakyo fiki, nkulumba?”

⁸¹ “Une mfumile ku Mwēne yūyo ikūlisa ulupyū nu lūki, kisita ntēngo. Une ngupaga Ikyēne kwa ugwe. Ugwe utikumeleligwa kwa une nakimo panongwa ya Ikyēne. Linga ugwe ubagile ukwāmbilila Ikyēne, une nisakukupapo Ikyēne kwa ugwe. Komma bo yūyo uyu ābagile ukukumelēla, lōli bala bābo babagile ukupa.”

⁸² Panongwa yakuti, “Bo mwaitolo mūmo ugwe gwāmbilile, mwaitolo paga.” Ikyēne kilinkufimbilisigwa ukuya bulagili bwa Ntwa gwāke, itolo amasiku matatu kunyuma. “Buka nkīsu kyōsa, ukulumbilila Inongwainunu. Umwēne uyu ikwītika kangī ikōsigwa isakupokigwaga; kangī umwēne uyu atikwītika isakutāgigwāga. I fīmanyilo ifi fisakukongāga abēne aba bikwītika: Mu Ngamu Yāngu abēne bisakusātisyāga imisyētāno; abēne bisakuyōbāga ni ndimi imbya; linga abēne bikunwa ifīndu ifigogi, ikyēne kitisakubafulasya abēne; linga abēne bikupimba imiyoka, iyēne yitisa kubafulasya abēne. Bo mwaitolo mūmo umwe mwāmbilile, mwaitolo paga.” U nJuda yula alyānduligwe.

⁸³ Iki uswe tukufūmbwa mu Amerika ko kwānduka, ukwe Mbepo Mwīkēmo ukwēga ubuyo bwa nyīho syītu simo isyabwīputiputi. “Bo mwaitolo mūmo umwe mwāmbilile, mwaitolo paga.”

⁸⁴ “Bo iki une ndinakyo, ngukupapo une ugwe: Mu Ngamu ya Yeso Kristi ugwa Nazareti, sumuka kandi ende”; ulwītiko mu Ngamu insitakubwāpiligwa iya Mpele! Yo nōngwa umwēne alinkubūka ukunyēlanyēla nu kunyēla, kangī ukuntufya Kyāla!

⁸⁵ O, umwe mumenye ifindu ifikulumba, umwene lumu ālitūgēsye pala ifyinja malongo mana, ikugela ukusyāga ihéla isyakufwāna ukwīyūlila mwēne ifyakwigemekesya pakwēnda, lōli umwēne alinkutoligwa ukubōmba ikyēne. Lōli mulamula mu buyo ubusitakwinogoneligwa ukukīnda, kangī akabalilo akasitakwinogoneligwa ukukīnda, kangī abāndu abasitakwinogoneligwa, abasitakufwāna, umwēne alinkukyāga

iki umwēne ālondaga. Une nhōbwike fiyo ukuti Kyāla ikubomba lulo.

⁸⁶ Mu kipāmba kya banini, abakōleligwe bikémo-babunguluka ikilo kimokyēne, une nakyāgile iki une nālōndāga, iki ihēla sikabagile ukūla. Mu kipāmba kya basitakusimba, basitakumanyila, abāndu abafwāla fyabulōndo, Abanegro, ukwanda itolo, panja kwīsilya mu nkatēmba akanini akaiyolo akapindusigwe, pa kipālo, une ndinkwāga u ntēngo, ibwe ilipala; akabalilo kāko untītu unkāngāle yula ālingētīle nkisyo kyāngu, kangī alinkuti, “Ngimba ugwe gwāmbilile Mbepo Mwīkēmo ukufuma pāpo ugwe gwālītīke?” O, Ikyēne kyāli kindukimo iki une nākīlōndāga. Une ngagūlilāga ukukyāga Ikyēne pakati pa bāndu bala, lōli abēne bāli nakyo iki une nāfūmbīwe.

⁸⁷ Aba U.N. umwīsyūgu, abēne bakabagīla ukwītīkīsyā iki uswe tuli nakyo, lōli ikyo kyo iki abēne bikufūmbwa. Khrushchev, bōsa ba bēne aba basyēle, bikufūmbwa Kristi, mu lōsyo lwa Mbepo Mwīkēmo. Ikyēne kisakwāndula ubukētelo bwābo. Ikyēne kisakutēndēka abanyāmbāla, aba abēne bikubabēnga, ukuya bakūndwe. Ikyēne kisakusōsyāmo ubwīmi, kangī akabini kangī ukulwāna; nukubīka ulugāno nu buhobofu, kangī ulutēngāno, ubununu ni kisa.

⁸⁸ Ena, mmabuyo amasita kwinogonēligwa, utubalilo tumo kūko ugwe kukyāga iki ugwe kukīlōndēsya.

⁸⁹ Ngimba abāna ba Israeli angali bapēle fiki (fyōsa ifyōmbo fya Igupti) akabalilo kāko imilomo gyābo gyōnekāga ililopa, akabalilo kāko ululimi lwābo lukulēmbēla ukufuma mu ndomo gyābo? Abēne bābagile ukupa u golidi aligwēsa uyu abēne bānyakīle ku Baigupti, panongwa ya kunwa kumokwēne kwa mīsi amatalalifu amanunu. Abalōngōsi bābo aba ndulangalanga bābalōngwīsyē abēne ukufuma ku kitubwi ukubūka ku kitubwi, ukufuma ku kibwīna ukubūka ku nyībūko, lōli fyōsa fyāli fyūmu.

⁹⁰ Polelo pala palinkwīsa, kisita hēla pamo kisita ntēngo! I Lisyu lilinkuyoba ku nsololi nukuyoba, “Yoba ku lyālabwe,” ikīndu ikyūmu fiyo ndulangalanga, ikīndu kyakubutālī fiyo ku mīsi. Pala ikyūmilwa kyabo kilikusimisigwa, kisita hēla pamo kisita ntēngo. “Yoba ku lyalabwe.” Komma hōmba ku lyālabwe, loli, “yoba ku lyālabwe.”

⁹¹ Umwēne akāli yo Lyālabwe ikilo iki. Umwēne yo Lyālabwe nkīsu ikyābukatale. Linga ugwe uli pa bwēndo nkīsu kya bukatale, yoba ku Lyālabwe. Utikufimbilisigwa ukunhōmba Umwēne; yoba ku Mwēne. Kangī Umwēne yo butuli bulabula ubuyepo nkabalilo ka lutamio. Linga ugwe uli mbīne, yoba ku Lyālabwe. Linga ugwe uli mbīne-butulwanongwa, yoba ku Lyālabwe. Linga ugwe ukatēle, yoba ku Lyālabwe.

⁹² Muketile, ikyēne kyābōnike ngati ikyēne kyābagile ukuya palipōsa...Ikyēne kyābōnike ngati, linga gakayāpo na mīsi

nagamo ukusuluka mmabuyo amanini gala kũko syũliko inyĩbuko, gakãbagile ukuyãko na mĩsi nagãmo mmwãnya nkyãmba kila kifuki ni lyãlabwe. Kyala ikubõmba ifĩndu itolo munyuma ukukinda iki umũndu ikwĩnogõna. I lyãlabwe, ubuyo ubũmu ukukinda ndulangalanga, loli Umwẽne ikuyoba, “Yoba ku Lyãlabwe.”

⁹³ Umwĩsyugu, abãndu bikusyõbigwa fiyo. Abẽne bikwĩnogõna linga abẽne babagile ukubũka nukuyoba inyĩputo syãbo, ukunhõmba umpũti yumo ukuyoba inyĩputo innini kuli abẽne, ukuhõmba injila yãbo ukukĩndilila. Linga abẽne bisakuyẽnga ikipãnga ikinywãmu kimo kubuyobumo, kangĩ unnyãmbala unkabi yumo isakubahõmbela, ukukĩndilila ukwitũgãla nkinyonywo, ukuya nu munduyumo uyũngi ukummwĩpũtila umwẽne, umwẽne ikwĩnogõna ukuti ikyo kyẽne. Kyãla atikulõnda ihela synu isyãkinyanyãsi. Fyosa ifĩndu umwẽne ikulõnda ko kwĩyipa kangĩ ubũmi bwãko ukuyõba ku Mwẽne. Kyãla akupele ugwe i hẽla, komma ukutãga isyẽne pa fiĩndu ifi fitikwikutisya mma. Tãga isyẽne pa fiĩndu ifi fikwikutisya. Lõli ukutwãla ukwikutisya kwãnalõli, ugwe ukabagila ukukwãga ukwẽne mpaka ugwe kuyoba ku Lyãlabwe.

⁹⁴ Umwẽne atwele pãnja amĩsi amapa-bumi, kisita hẽla pamo kisita ntẽngo. Kangĩ abẽne bãnwile, kangĩ ingamila syabo silinkunwa, kangĩ abana babo balinkunwa, kangĩ iyene yikãli yo nyĩbuko yikwẽndelẽla ndulangalanga.

⁹⁵ Kangĩ mo mũmo Umwẽne yo Lyãlabwe umwĩsyugu, nkĩsu ikyãbukatale iki, panongwa ya bãndu aba bikupyũtigwa. “Aligwẽsa uyu ikummwĩtika Umwene atisakupyũtigwãga mma, loli ikuyaga nu Bũmi bwa Bwilanabwila.”

⁹⁶ Ketesya. Ikilo kilikyosa, abẽne bakafimbilisigwa ukuswiga isya nkati. Unkati gwãbo gwatwãligwa ku bẽne, ikilo kilikyõsa, nubupũpwano.

⁹⁷ Uswe tukubũka umwĩsyugu ukwãkwẽga ikimoma kya nkati. Linga ugwe gwe nsumasuma, kangĩ ugwe kwenda kubwa kuno ku liluka, nukuyoba, “Une ngunyonywa ikimoma kya nkati.”

⁹⁸ Umwene ikuyobaga, “Nnangisya une, tasi, sinda gwa sinda gwako. Une ngufimbilisigwa ukuya na masenti malongo mabili na mahano panongwa kimoma iki kya nkati.”

⁹⁹ Kangĩ ngimba ugwe fyo fiki uli nakyõ akabalilo kako ugwe kugwaga ugwene? Iki kyo kili panini panjapo pa lupakisyo, loli ugwe uli nakyõ ikyapasi fiyo iki ingano yibagile ukutwala. Abene bikwega gosa a—a mafitamini ukusosyako ku kyene, amakandi gosa, nukupa ikyene ku ngulube. Ukufulugania ikipambo kya litapa ili likukolelela amakandi palikimo, nukusefa ikyene ukusosyamo, nukutendeka ikimoma kya nkati, kitendekigwe na maboko amafite, agakinyanyasi, utubalilo twingi. Umwe muketile ifi umwe mukufyaga mu nkati gwinu, utubalilo tumo, ifibugutila fya nywili, kangĩ ifĩndu fyabulogwe,

nu tupatu twa mbeba, na filifyosa ifingi ifi fikugwilamo mu fyakupiyila fila. Abandu abonangi ni mbungo syabulogwe, na filifyosa, ukufulugania mu kyene. Linga ugwe gwaketile ugwene gukutendekigwa, ugwe angali utikulya nukulya ugwene. Kangi, loli, ugwe kuhomba amasenti gako malongo-mana-na-mahano kisita apa ugwe utikwega ugwene.

¹⁰⁰ Kangi Kyala abalyesisye ikilo kilikyosa, nu nkati gutendekigwe na maboko ga Bandumi; kisita hela, kisita ntengo. Kangi, umwisyugu, u nkati gula gwimililaga Kristi, u Bumi bwamwambepo, bwalisile pasi ukufuma ku Mwanya, ukupa u Bumi Bwake.

¹⁰¹ Kangi Kyala ikupa abana Bake, ilisiku lililyosa, ubwisibile ubupya. Umwe mukukumbukila, linga abene bakyungile unkati ukukilania, ugwene gwafufyaga.

¹⁰² Ugwe kupilika yumo ikuyoba isya, “Mulimosa, une ndinakyo. . . Une ngukubulaga ugwe. Une ndi gwa Luteri. Une ndi gwa Presbeteri, Baptisti. Une ndi gwa Pentekosti,” ikyo kyo itolo kyaiyolo kitendekigwa-na-maboko kimoma kya nkati. Ikyo kyo kyene iki kiliko ku kyene, itolo ukuya kyakinyanyasi, kangi kitndekigwe mosa na maboko ga bandu.

¹⁰³ Loli akabalilo kako ugwe kupilika ubwisibile bwa buketi, bupupwano, “Ulubunju ulu, ndwiputo, u Mbepo Mwikemo alinyosisye une nubupya,” o, nkundwe, ikyo kyo Kyakulya kya Bandumi. Umwene ikuswila abene nubupya, ilisiku lililyosa, ukufuma ku Mwanya.

Akafula ka sayo uswe tukufumbwa;
Indonye sya kisa ukusyungutila uswe sikugwa,
Loli panongwa ya kafula uswe tukulamba.

¹⁰⁴ O, ena, tuma pasi ukufuma ku Mwanya, nubupya, Ntwa, Kristi u Nkati gwa Bumi. Taga Ugwene mu ndumbula yangu, kangi uno une nikyele u Kuyapo Kwake ukukulumba.

¹⁰⁵ Naloli, abene bali bakupalisya. Abene bali bakundagisya. Kangi unnyambala pamo unkikulu aligwesa uyu apapigwe mwa Mbepo gwa Kyala, kangi ikwambilila u Mbepo Mwikemo, isakuyaga gwakupalisya. Kisita kupasya kilikyosa iki kikuboneka, ugwe kwisakuyaga gwakundagisya.

¹⁰⁶ Ngati u nnini, undumiana umfwamaso mmwanya mfyamba, unnini Benny, umwene apapigwe. Kifuki imyēsi lwele mbukusi, isokela yikwanda ukukula pamwanya pa fisige fyake. Abapapi baka bali balondo. Abene bitugalaga pa lubafu lwa kyamba ikyamfu ikyaiyolo. Kangi abene bamenye ukuti ubupanje bula bwabagile ukuponesya ifisige fya Benny unnini, ukuti umwene abagile ukuketat. Umwēne āli ndumiana lilino ugwa kifuki ifyīnja kalongo na fibili mbukusi. Abapāpi bāke bakābagile itolo ukusyāga isyakufwāna ukugwāga unkati ni nyāma pa kyīnja. Abēne balinkutologwa ukufwānisya ubupānje.

107 Abapamani bōsa, palikimo, bālimbwéne Benny unnīni ikugela ukusāla na bānīke abanini panja pala, mfwamaso. Umwēne alinkutolígwa iki umwēne ābōmbága. Abēne balinkwīpilika ubusulumanie. Kangi aligwesa pamwene, ikyīnja kila, balinkubīka mula akayabo akapalubafu aka fibyālígwa. Abēne balinkusukulika ukōngelelāpo panini ndumu. Kangi akabalilo kāko ifibyālígwa fyālyūlisígwe nkabalilo ka kulakatika kwa māni, abēne balinkwēga i hēla nukumbīka u Benny unnīni pa sitima, nukuntuma umwēne ku ngānga.

108 Abēne balinkubōmba ubupānje nubupōnjoli. Kangi akabalilo kāko umwēne āgomokile, bōsa abapalamani balinkwibūngānia ukusyūngutīla akabalilo kāko unnīni Benny ikāga i sitima. Agāke amanini, amāso gikumulika nubwēlu. Umwēne alinkwānda ukukywēga nukukūta, bo umwēne ikukēta pa fisyo fyābo.

109 Yumo mwa bakyūnga-hela ba sitima alinkuti, “Mwanundumiana, ngimba go ntēngonki ikyēne kyālyēgile ugwe panongwa ya bupānje bula?”

110 Umwēne alinkuti, “Nkulumba, une ngamanya iki kyālyēgile abāndu aba. Lōli une nsangalwīke fiyo ukuti une mbagile ukufibona ifosyo fyābo, aba bāhōmbīle untēngo.”

111 Iyo yo njila iyi uswe tukwīpilīka. Une ngamanya iki Ikyēne kyālyēgile Kyāla. Une mmenye Umwēne ālimbéle une ikinunu ukukīnda Umwēne ālinakyo, u Mwanundumiana Gwāke. Lōli une ndi gwakupālisya fiyo ukuya nu buketele bwamwambepo ubu, ukuti une mbagile ukukēta nkisyo Kyāke nukumanya ukuti Umwēne āfwīlīle kuli une. Une ngamanya iki Ikyēne kyālyēgile Umwēne. Uswe tukuya ni njila nayimo iyakusakikisya ugwēne. U ntēngo go nnywamu ukukīndilīla. Une ngābagile ukubabūla umwe mūmo ikyēne kiyīlīle. Lōli une ndi gwakupālisya. Une ngundagīsyā, ukuti, napāpo une nāli akabalilo kamo mfwamaso, une mbagile ukukēta lilino.

112 Une ndigwakundagīsyā ukuti akabalilo kāko Mayo Brothers bālimbūlīle une akabalilo kāngu kāfwēne, akabalilo kāko abagānga bālimbūlīle une ukuti une ngabagile ukuya mūmi kangī mma, ifyīnja malongo-mabili-na-fihano ifi fikīndilēpo, une ndi mūmi umwīsyūgu. Une ngamanya iki ikyēne kyālyēgile Kyāla, lōli une ngigwakupālisya une ndi mūmi.

113 Akabalilo kamo une nāli ntulwanongwa, mbinyīgwe mbutulwanongwa, nu kubaba kwa ndūmbūla, ngutīla ubufwe. Lōli, umwīsyūgu, ubufwe bo bupōnjōli bwāngu. Aleluya! Ikyene kibagile itolo ukundwāla une mu Kuyapo kwa Umwene uyu une nunganile, ukuti une mbagile ukukēta pa kisyo Kyāke. Umwēne ālyāndwīle i kīndu, ukwisila mu bupānje, Umwēne ālyēgile indūmbula yāngu nukuyipela iyēne mbupya. Une mmenye ikindukimo kyābonīke kwa une.

114 Mu kalatasi nkabalilo ka kulakatika kwa māni nkyīnja, mu Minnesota, ālipo undumiana unnīni uyu ālyēgile injinga yāke nukubūka ku kipānga ulubunju lumo, ku sukulu ya Pandungu. Uyungi unnyambala unkeke mbupalamani, umwēne akāli ni mbombo nayimo ni sukulu ya Pandungu, umwēne alinkummwēgēla umwīnake undīndwāna nukubūka ukusala pa matalala. Kangi u nnyāmbāla āli nnyāmbāla unkulano, kangi umwēne alinkufika mu matalala amapepe nukugwīla nkati. Umwēne ātalile ālinsekile undumiana unnīni ulubunju lula bo umwēne ābūkāga ukusuluka pa nsebwe, ālimbūlile undīndwāne-mwīnake, alinkuti, “Kila kyo kipāmba kya būmilisi bikubūka kula ku kipānga kila.” Kangi akabalilo kāko umwēne āgwīle ukukindilila amatalala, undīndwāna-mwīnake āli kubutali ukufuma ku mwēne. Umwēne āli mpepe; umwēne alinkupona. Lōli akabalilo kāko umwēne unnyāmbala ikwēlēla pamwanya nukubūka ingongi syāke pa matalala, umwēne alinkusililika, kangi alinkwipayika pamwanya pa matalala.

115 Undīndwāna-mwīnake alinkugela ukufikila ku mwēne, lōli umwēne āli nsito fiyo, umwēne ābagile ukwīngila mu matalala. Umwēne alinkukūtīla ku mwēne, “Gomokela nyuma! Gomokela nyuma! Ugwe kwisa itolo ukugwīla nkati, kangi uswe twisa babili-bosa twisakumilwa.” Umwēne alinkukūta, umwe alinkulīla, kangi nakimo ikyākuntūla umwēne.

116 Bo kakīndilēpo akabalilo kanini, pamwanya pa kāmba, kakwīsa akanjīnga kanini, kakufuga, undumīāna unnini ni Bāngēli mu ngwāpa yāke. Umwēne āpilīke ingūto, kangi umwēne alinkubopesya injīnga yāke innīni. Alinkulāmbalīka i Bāngēli lyāke pāsī, nukubōpa pānja pa litalala. Alinkwafula pa lwanda lwake ulunini, ni myenda gyake iminunu afwele, mpaka umwene alinkulukola ulukōngi lwa nnyāmbāla yula, kangi alinkūmilisya ukunkwāba umwēne ukungomokesya umwēne nkati, mpaka umwēne alinkusōsyāmo umwēne mu litalala. Alinkubōpa panja nukubilikila iligali. Abēne alinkubilikila i ambulasi nukumfikisya umwēne ku kipatala.

117 Bo umwēne ābūkīle nukuhōmba i ambulasi, ukuhōmba abagānga panongwa ya sindano sya filaso ni fīndu isi umwēne afimbilisigwāgwa ukulasigwa, umwēne ālisīle ku ndumiana unnīni yula. Umwene alinkuti, “Gwe Mwanundumiana, ngimba une ngumeleligwe ilinga na ugwe?”

Umwene alinkuyoba, “Nakimo.”

118 Umwēne alinkuti, “Une ngumeleligwa na ugwe ubūmi bwāngu.” Inogona isya ikyēne. Ihēla syātolīgwe ukuhōmbēla ubwēne. Ubwēne bwāli būmi bwāke.

119 Iyo yo njila uswe tubagile ukwīpilika kwa Kyāla. Komma ukūla injila yītu ukukīndilila ni kindukimo; lōli uswe tukumeleligwa na Kyāla ubūmi bwītu, kabuno uswe twāfwāga

kangi twāmilwāga nkibwīna kya butulwanongwa. Kyāla āsopile ingōngi Syāke nu nselekesye ukusyūngutīla une.

Une nībilāga mbusolofu mbōnangi,
 Kubutali ku kiloboko kyalutēngāno,
 Mfītīle nubusolofu fiyo nkati,
 Ngwībīla ukufubuka kangi mma;
 Lōli u Fūndi gwa sūmbi
 Āpilike ingūto yāngu imfūmbwāno,
 Ukufuma ku mīsi alinkufyūsya une,
 Lilino mbonile une.

¹²⁰ Une ngumelelīgwa ku Mwēne u būmi bwāngu. Ugwe kumelelīgwa ku Mwēne ubūmi bwāko. Ugwe kumelelīgwa ku Mwēne u būmi bwāko, ukumbōmbéla Umwēne; komma ukupa ubwēne, ukwēndendeka nukwītūfyā isya kipānga kipāgūke kyāko; komma ukubūka palipōsa nukulōnda-ubusōbi mu bāngi; lōli ukugela ukubōmbéla nukupoka abāngi, kangi ukutwāla abēne ku bumanyi bwa Ntwa Yeso Kristi.

¹²¹ U mwānundumiana unsōbi. Mu kwīgāla, une mbagile ukuyoba iki. Akabalilo kāko umwēne ātāgēnie bōsa ubwitugalilo bwāke, ubwitugalilo bwa tāta gwāke, nu bwitugalilo ubwalusāmbuko, kangi akabalilo kāko umwēne āgomokelāga ku kāya...Umwēne ālambalalāga nkibaga kya ngulube, kangi umwēne ikwīsa kukusyāgānia. Kangi umwēne alinkuti, “Bo balinga abāmbōmbo abahombigwe, u tāta gwāngu ali nabo, uyu alinafyo ifyakufwāna nukusyālāko, kangi apa une ngufwa, nu kufūmbwa.” Bule linga umwēne āgelile ukuyoba, “Nguswīga linga une ndi ni hela simo une nābagile ukunhōmba tāta ukungomokesya (iki une ndāgēnie mu kubopabopa) nakyo?” Lōli umwēne āmenye akayīlo ka tāta gwāke, kangi umwēne alinkuyoba, “Une ngusumukāga nukubūka kwa tāta.”

¹²² U gwīse akāyobilēmo siku, “Gūlila tāsi, mwanundumiāna! Ngimba ugwe kutwāla kangi ihela syāngu?” Umma. Umwēne akālinhōmbisyēmo siku umwēne panongwa ya mbibi syāke. Umwēne āli nhobofu ukuti umwēne āgomokelāga. Umwēne āli nhobofu ukuti umwēne ālisīle ku kusyāgānia mwēne, panongwa yakuti umwēne āli mwanundumiāna gwāke. Umwēne āli mwāna gwāke mwēne. Umwēne āli nhobofu umwēne āli pa nsebwe gwāke ku kāya. Lilino, umwēne akālitikisye imbibi syāke mma, lōli umwēne āli nhobofu umwēne ālisīle ukusyāgānia mwēne nukuyoba, “Une nsobīle pankyeni pa Kyāla, kangi pankyeni pa tāta gwāngu. Une nisakusumukāga nukubūka ku mwēne.”

¹²³ Kangi akabalilo kāko umwēne ālimbwēne umwēne, pabutalu, umwēne alinkubopa ku mwēne nukumfipa umwēne. Kangi umwēne alinkuyoba, “Goga ingwāta iyamafuta,” kisita hēla. “Twāla unselekesye unkīnde,” kisita hēla. “Twāla ulusambo,” kisita hēla, “bīka ulwēne pa lōbe lwāke. Unko uswe tulye, tunwe, kangi tuyege basangalufu, panongwa yakuti

uyu mwanundumiána gwāngu āsobīle kangī yo lilino āgīgwe. Umwene āli mfwe, kangī umwēne ali nu būmi kāngi. Unko tuyege basāngalufu ukufwana ni ikylene.”

¹²⁴ Ndi yoba iki, bīnāngu, ukwīgāla. Ikīndu kyēne iki kikwikutisya, ifīndu fyēne ifyanaloli ifi filiko, ifīndu fyēne ifinunu ifi filiko, fibabagīla ukūlīgwa ni hēla. Ifyēne fyo fikūngīlwa fyaitolo ifya Kyāla, ukwīsīla mwa Yeso Kristi: ubupoki bwa moyo; ubusangalufu. Isaga nukulya, kangī yaga bikutisīgwe.

Nongwa ya fiki ugwe kutāga i hēla kuli iki kikaya nkati? kangī ukusukulika kwāko kuli iki kitikwikutisya mma? pilikisya kifuki kwa une, kangī lyaga. . .kila iki kyo kinunu, kangī unko umoyo gwāko gwīkyēlēge gwēne mu butupano.

Tega imbulukutu syāko, kangī isaga kwa une: pilika, kangī umoyo gwāko gwisakuyaga mūmi; kangī Une nisa kutēdeka ulwitikano ulusitakumalika na ugwe, fyōpe fi fisa ifisisimikisīgwe ifya Davidi.

¹²⁵ Ifīndu fyōsa ifi fitikumalika, ifīndu fyōsa ifi fyo finunu, ifīndu fyōsa ifi fyo fisangalusyi, ifīndu fyōsa ifi fyo Fyāsyēpwa, fyo fyaitolo, kangī fitikwēgēla ugwe nakimo. Ku bumalikisyo kwa busīmbe bwa Būku uyu, ikyēne kyāyobīle, “Aligwēsa uyu īganile, unko umwēne īse nukunwa ukufuma ku Mīsī ga nyībuko sya Būmi, mwaitolo,” kisita hēla, kisita ntēngo. Nongwa ya fiki ugwe kutāga ihēla syāko kuli iki kitikwikutisya mma, kangī nukuleka ifīndu fyānalōlilōli ifi nalōli fikwikutisya, fyaitolo, fibūkēge kisitakukyūngīgwa na gwīmwehēne?

Unko uswe twipute.

¹²⁶ Bo umwe muli mu kimyemye kangī ndwīputo, balipo, nkuyumba iki, ulubunju ulu, bala bābo bakanwa ukufuma ku Nyībūko, aba ifinyonywo fya kīsu fikāli fili mbūmi bwāko, kangī umwe mukulōnda ukwandula ubuyo bwīnu bwakunwēla, ulubunju ulu, pamo akatēdekelo ka hēla syinu? Ugwe kulōnda ukwīsa nukūla ukufuma kwa Kyāla, (kisita hēla, kisita ntēngo), ulūki nu lupyu, isangaluko isya bwālwa bwa mafīlu? Ngimba ubagile ukufyūsya ikiboko kyāko, yoba, “Ngumbukilaga une, Nkundwe Branham, bo ugwe kwīpūta?” Kyāla akusaye ugwe, nkulumba. Kyāla akusaye ugwe, kalumbu. Ngimba balipo abangi aba babagile ukuyoba, “Ngumbukilaga une, Nkundwe Branham, bo ugwe kwīpūta?”

¹²⁷ Bamo mwa umwe bāndu bakeke, ena, ikyo kibalasēnie ubwītūgale bwīnu. I—i—i sala u māma yula ēgīle ndwīpūto kuli ugwe, kangī tāta gwāko, ukumanyisya kōsa uku abēne bakubōmbīle ugwe, kangī pōpe ugwe upīkile ikyēne, ukupilikisya ku lūhēlo lwa mōhēsī. Lilino ugwe kunyonywa ubwimbilo bwa kīsu, ifīndu fya kīsu. Kangī ugwe kwīsa kwa gwīmwehēne, ngati u nsobi nkibaga kya ngulube. Ngimba

ugwe ubagile ukufyūsyā ikiboko kyāko, kalumbu, nkundwe, kangi yoba, “Kyāla, ngumbukilāga une. Ndwāla une kwa nīmwenē, ulubunju ulu, unko une nīse ku nyūmba ya Tata””? Ikyēne kitikumelēligwa ugwe na kandu nakamo. Umwēne ikukugūlila ugwe. Kisita kupāsyā iki ugwe ubōmbīle, “Palema nalinga imbibi syako siyege ngesefu, isyene sisakuyaga nyelu bo matalala; ngesefu bo malesi, isyene sikuyaga nyelufu bo masapa.” Ngimba bala mu Kuyapo kwa Bunyakyāla, aba babagile ukufyūsyā ikiboko kyābo?

¹²⁸ Bala bābo babine kangi bafūmbwe, yoba, “Une—une nāgwile nkibwīna. Sētāno a—a bōmbile ububībi kwa une. Umwēne ālindemesye une nukumbela une ukuya mbine, pamo ikindukimo. Une ngunyonywa, ulubunju ulu, unnyololo gwa Kyāla ugwa lwītiko ukwīngīla mu ndūmbula yāngu, ulu lwisakundūsāga une mmwanya ukufuma nkibwīna, bo yu nnyāmbala ku kipata iki kyabilikigwāga Kimogi.” Fyūsyā ifiboko fyīnu. Kyala akusaye ugwe, aligwesa.

¹²⁹ Ntwa, une ngutwāla kwa Ugwe, isala iyi, bala bābo bafyūsīsyē amaboko gābo, panongwa ya kuhobokeligwa kwa mbībi syābo. Ugwe gwe Kyāla, kangi Kyāla mwēne. Palapala pāpa abēne bītūgēsye lilino, ko kūko Ugwe gwāyobile ku bēne. Uko ko kūko Ugwe gwabasōngile abēne ukuti abēne bāli basobi, akabalilo kako i Lisyu libwāgile ubuyo Bwake, kangi u Mbepo Mwīkēmo alinkwanda ukuyoba, nukuyoba, “Ugwe gwe nsobi. Syumbutuka, kangi isaga kāngi kwa Kyāla Tāta.” Kangi abēne bāfyūsīsyē amaboko gābo, ukunāngīsya ukuti abēne bālōndāga ukusōkamo nkibāga iki ikya kīsu, ukwīsa ku nyumba ya Tāta, kūko fīngi filiko, kūko abēne batisakufimbilisigwāga ukutwāla nakamo. Bo umwāti ayobile kanunu, “Nakimo mfiboko fyāngu une ngutwāla, itolo ku kipīngīka Kyāko une ngwibanīlila.” Abēne bāli isaga, nubutofu, nulwīyūfyo, kangi yaga nsobi, nukwīyīpa imyūmi gyābo. Kangi Ugwe kwisakutwālāga pānja unselekesye unnunu ukukīnda; kangi ulusāmbō, nukubīka pa nyōbe syābo; nukubaswīla abēne na Manna ga Kang’osi ungoigwe. Pāga ikyēne, Ntwa.

¹³⁰ Balipo aba babine na bonywa aba babine. Abene bo bafūmbwe. Sētāno abasopile abēne nkibwīna, kisita kwīlāmwa, yikayapo i hēla ya bupanje. Kisita kwīlāmwa, lumō, bīngi ba abēne bātōlīgwe ukupānjīgwa. Lumō ungānga ātōlīgwe ukusōsyāpo ikitēndēko, nalinga pōpe umwēne ālīmo siku ni hēla nyīngi fiyo. Lōli Ugwe gwe Kyāla. Kangi une ngusuma ukuti isala yiyiyi iyi, pāsī pa bupake bwa Mbepo Mwīkēmo bwītūgēsye bulipo lilino, ukuti Ugwe kwisakubūmbulusyāga aligwēsā gwa bēne. Abēne bali būmbulusigwāga, ukufuma ku ntu gwābo ukufika ku malundi gābo, palipōsa.

¹³¹ Linga abēne bali kisitabuhobofu; ubupoki bwābo, abēne bakabagile ukwīkyēla ikyēne kangi umma. Bo Davidi āyobile, ugwa iyolo, “Gomokesya ubuhobofu bwa bupoki bwāngu.”

Abēne bali ambililāga ubuhobofu nu busangulufu, panongwa ya busulumanie nu bukatale, kabuno Ugwe gwe Lyālabwe nkīsu ikyābukatale. Ugwe gwe kiponesya nkabalilo ka mbelo. Akabalilo kāko u mōhēsi ikusopa ububine bulibōsa na mabōmu ku bēne, Ugwe kiponesyo nkabalilo ka mbelo. Kiliyaga ikylene, umwīsyugu, Kyāla, kabuno uswe tukusuma ikyēne mu Ngamu ya Yeso. Amenī.

Nubutofu kangī nubutenenefu, Yeso
 ikubilikila,
 Ikubilikila kwa ugwe, kangī kwa une
 Palema nalinga uswe tōnége, Umwēne āli ni
 kisa nubuhobokelo,
 Lubokelo kwa ugwe kangī kwa une.
 Isaga kukāya . . .

¹³² Lilino, linga ugwe kunyonywa, isaga pamwanya ku kigemo nukufugama pāsi, uswe tubagile ukukwīputīla ugwe, ukukupaka ugwe, kalikōsa aka uswe tubagile ukubōmba. Ugwe gwe gwākwāmbililigwa.

. . . bakatale, isaga kukāya;
 Nukugūlila, nubutenenefu, Yeso ikubilikila,
 Ukubilikila, O monangi, isaga kukāya!

¹³³ Ngimba ugwe unganile Umwēne? Teddy, ngimba ugwe ubagile ukutupa uswe ulusambo, “Une nunganile Umwene, Une nunganile Umwene panongwa yakuti Umwene tāsi alinganile une.” Ngimba ugwe gwābagile ukulwāga ulo?

¹³⁴ Unko uswe twīmbe ulwēne ku lwīmiko Lwāko, bo uswe tukāli ukusanusya ulubātiko lwa bumbombelo, itolo akabalilo. Ulu lo lutūfyo. I Ndumi yikīndīle pānja. Une ne nsangalwīke fiyo ukuti umwe mwāmbillile Iyēne. Ngusuma ukuti Iyēne yisakubōmba kwa umwe ikinunu, kabuno ikyēne kyābōmbile kwa une ikinunu ukuyoba Iyēne. Une ngusuma ukuti ubupake bulabula ubu bwapēgigwe kwa une, ukuyoba Iyēne kwa umwe, umwe mukwāmbilila Iyēne mbupake bulabula Iyēne yātumigwe. Untwa alisayaga Iyēne ku ndumbula yāko. Umma ndaga.

Une nunganile Umwene,

Lilino itolo igala amāso ginu, bo uswe tukwīmba. Fyūsyā amaboko gītu.

. . . Une nunganile Umwene
 Panongwa yakuti Umwene ālinganile une
 Nukūla ubupoki bwāngu
 Pa mpiki gwa Kalvari.

¹³⁵ Lilino unko uswe itolo twīnamīsyē imitu gyītu, ukung’ungu’sya ulwēne. Ugwe unganile Umwene? Ngimba Umwene akaya gwabwanaloli ku ndumbula yako? Ngimba kikayako ikindukimo kya Umwene, iki kyo itolo kyanaloliloli fiyo? Une nunganile Umwēne panongwa yakuti Umwēne ātalile

ālinganīle une, āsopīle pānja ulugoye lwa Būmi ukufuma ku Kalvari, ngolekīgwe Ikyēne pa ndūmbula yāngu.

¹³⁶ Komma ukwībwa, Nkundwe Drummond isakulūmbililāga kwa uswe ikilo iki, ikilo kya mugonelo. Linga ugwe kungana u Ntwa, isaga kuno kangī lyaga umugonelo na uswe. U Ntwa iganege, une nguyaga apa na umwe. Uyo yo mwanundumiana-muko gwa Nkundwe Tony Zabel; Nkundwe Thom ukufuma ku Afrika; umwanundumiana gwāke, undumiana unnunu; naloliloli nnunu, Nkristi nkafu, nnunu ndumbilili nnīni.

Panongwa yakuti Umwene alinganile une
Nukūla ubupoki bwāngu
Pa mpiki gwa Kalvari.

¹³⁷ Akabalilo kāko uswe twinamīsyē imitu gyītu lilino, bo ipiano yisakukīndililāga.

¹³⁸ Ntwa Yeso, uswe tukwītēndekesya ukwīngīla mbubōmbelo ubūngi, Ntwa. Uswe tukupālisya Ugwe panongwa ya Mbepo Mwīkēmo uyu āyobīle ku ndumbula syītu. Kangi uswe twe basangalufu, Ntwa, ukuti Ugwe gwaabombile iki kuli uswe. Kangi i Lisyu Lyāko lilinga gomokelaga kwa Ugwe kisitakāndu, lōli Ilyēne lilifwānisyaāga kila kīkyo Ilyēne lyālōndeligwāga ukubōmba. Lilisyālāga Ilyēne mu ndūmbula syītu, ukumanya ukuti fyōsa ifindu fyānalōli kangī ifindu ifisitakumalika fikwīsa ukufuma kwa Kyāla, kisita hēla, kisita ntēngo. Nongwa ya fiku uswe twabagilāga ukusukulika polelo panongwa ya fīndu, nukutēndēka ikyēne ukuya kīndu kya bumi-nu-bufwe, panongwa ya findu ifi fisakupyūtīgwa? Unko uswe tusukulikege ukōngolelāpo, Ntwa, panongwa ya findu ifi fitisakupyūtīgwa, ifi fikaya nu ntēngo. Untēngo go guhōmbīgwe gwaitolo, kangī ukwāmbilila kwa kulagila, “Aligwēsa isakwīganāga, unko umwēne isege.”

¹³⁹ Sayaga ikiyabo ikyākukīndililila ikya bubōmbelo ubu. Pāga ikyēne, Ntwa. Kangi aganāga na uswe ikilo iki. Saya ububōmbēlo bwalōsyo. Apēne paliyaga ukōnelēla pānja ukukulumba. Abāndu aba bali, aba bisakōsīgwa mu Ngamu ya Gwāke unganigwa u Mwanundumiana, u Ntwa Yeso, abēne bali isusigwāga nu Mbepo Mwīkēmo. Abāndu aba, bābo bafyūsīsyē ifiboko fyābo, ukupīnduka, ulubunju ulu, isya mbībi syābo, abēne bali isaga, bali isaga mu myenda gyalōsyo, nukubūka nkitubwi, kangī ukusisimikisya ku kīsu ukuti abēne bahobokelīgwe isya mbībi syābo. Kangī abēne bikōsīgwa, ukuti abēne bayege bafyūlīgwe ukufuma mwa būku. Pāga ikyēne, Ntwa.

¹⁴⁰ Yaga nu Nkundwe Drummond ikilo iki bo umwēne ikutwāla i ndumi, ukupupwa ukufuma ku Kikota. Mpake umwēne nu Mbepo Mwīkēmo. Kangi yaga na uswe bo uswe tukulya umugonelo. Indūmbula syītu siliyaga nswepano kangī ndenenefu, apene palingaya nu kubwapuligwa nakumo mwa

uswe. I Lilopa lya Yeso lilisukága uswe ukufuma ku mbíbi syôsa. Pàga icyène, Ntwa. Kyüngága ububine ukufuma pakati pítu, kangi tupapo uswe ubuhobofu kangi ulutêngáno. Ukwísila mwa Yeso Kristi uswe tukusuma icyène. Ameni.

Une nunganile . . .

¹⁴¹ Ngimba ugwe unganile Umwêne? Lilino fyusya amaboko ginu ku Mwêne.

Une nunganile Umwêne
Panongwa yakuti . . .

Lilino fikilaga kula nukuponia amaboko nu munduyumo kifuki na ugwe.

. . .ikyãkwánda . . . (Russell, une nunganile
Umwêne. Linga une ngufwa umwĩsyúgu,
une nunganile Umwêne.)

Kangi ályúlíle . . .

Uko ko kutalusya, segelelaga itolo ukusyungutula nukufugama pasi.

. . . ubupoki
Pa mpiki gwa Kalvari . . .

Syosa silikanunu, Nkundwe Neville, ni lisyu lyáke. Umma ndaga.

KISITA HÉLA PAMO KISITA NTENGO KYA59-0802

(Without Money Or Without Price)

Ubulumbilili ubu butwaligwe nu Nkundwe William Marrion Branham, ubu pakwanda bwatwaligwe nki Ngereza pa Ndungu kulubunju, Ogasti 2, 1959, ku Branham Tabernacle mu Jeffersonville, Indiana, U.S.A., bwegigwe pa busimbe bwa tepi ya magneto kangi busimbigwe kisitakutumula mu ki Ngereza. Ukusimba ukwa mu Kyangonde ubu bwasanusigwe nu kuyabanisigwa na ba Voice of God Recordings.

KYANGONDE

©2023 VGR, ALL RIGHTS RESERVED

VOICE OF GOD RECORDINGS

P.O. Box 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.

www.branham.org

Ukusasania isya kwegwelelakwegelela

Ukusoka isya kwegwelelakwegelela. Ubwabuke bosa bukanisigwe. Ilibuku ili libagile ukubindikisigwa mfikalatasi pa kompyuta ya kunyumba ukuti ufibombelege imbombo yuyugwe pamo ukubayabilako abangi, kisita kuhombigwa, fiyege fyombo fyakubombela imbombo pakusasania Inongwa inunu isya Yeso Kristi. Ilibuku ili likabagila ukuulisigwa, pamo ukubindigwa ukuti gayege mingimingi, pamo ukusanusigwa pa webusaiti, pamo ukubikigwa mmakina agakusungasunga, pamo ukusanusigwa mu ndimi isingi, pamo ukulibombela imbombo iyakusyagilamo ihela kisita kwitikisigwa mwakalata unsimbigwe ugwa Voice Of God Recordings®.

Linga kulonda upilike inyingi pamo ifyombo ifingi ifi filipo ulisimbilaga ku:

VOICE OF GOD RECORDINGS
P.O. Box 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.
www.branham.org